

PELITOIMINNAN
TUTKIMUSSÄÄTIÖ

TOIMINTAKERTOMUS TILIKAUDELTA 2008 - 2009

Säätiön tehtävä

Pelitoiminnan tutkimussäätiö tukee ja edistää ennakkoluulotonta tutkimusta rahapelaamisesta yhteiskunnallisena ja kulttuurisena ilmiönä.

Säätiö palvelee tutkijoita kasvavan monitieteisen tutkimusalan yhtenä kotimaisena yhdistäjänä. Säätiö profiloii suomalaista tieteellistä tutkimusta kansainvälisesti ja tukee keskustelua rahapelaamisesta tarjoamalla luotettavaa tutkimustietoa.

Toiminnan käynnistäminen ja olennaiset tapahtumat tilikaudella

Säätiön perustivat 7. huhtikuuta 2008 suomalaiset rahapeliyhdistykset Raha-automaattiyhdistys RAY, Veikkaus Oy ja Fintoto Oy. Säätiö merkittiin säätiörekisteriin 18. syyskuuta 2008 kotipaikkanaan Helsinki. Säätiön toimitilat perustettiin Helsingin keskustaan osoitteeseen Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki.

Säätiön hallituksen puheenjohtajana kaudella 2008–2009 toimi varatoimitusjohtaja Hannu Salokorpi RAY:stä ja varapuheenjohtajana kehitysjohtaja Jari Vähänen Veikkauksesta. Hallituksen jäseniä olivat toimitusjohtaja Ilmari Halinen (Fintoto), viestintäjohtaja Ilkka Juva (Veikkaus), varatoimitusjohtaja Pertti Koskenniemi (Fintoto) ja varatoimitusjohtaja Esko Romppainen (RAY). Hallituksen sihteerinä toimi Säätiön asiamies, laki- ja henkilöstöasiainjohtaja Pekka Ilmivalta (Veikkaus). Rahapelitoiminnan johtaja Janne Peräkylä (RAY) korvasi keväällä 2009 hallituksessa Esko Romppaisen, joka siirtyi eläkkeelle.

Säätiön hallitus kokoontui viisi kertaa vuonna 2008 ja neljä kertaa vuonna 2009. Hallituksen jäsenille tai asiamiehelle ei maksettu työskentelystään palkkioita.

Tutkimusjohtaja, professori Pauliina Raento aloitti tehtävässään 1. syyskuuta 2008. Häntä avustivat tutkimusharjoittelijat Markus Meuronen (kesällä 2009) ja Jussi Tanskanen (syksyllä 2009).

Toiminta käynnistyi Säätiön viestintästrategian, visuaalisen ilmeen ja verkkosivuston suunnittelulla ja toteuttamisella syksyllä 2008 (www.pelisaatio.fi). Asiantuntija-apua antoivat yhteyspäällikkö Tuula Lehto (RAY) ja tiedotuspäällikkö Susanna Virén (Veikkaus). Työn toteuttivat tarjouskilpailussa valitut viestintätoimisto Perfecto Oy, graafikko Jarkko Hyppönen ja nettiasiantuntija Tapio Nurminen/Tietokannat.fi. Visuaalinen ilme ja verkkosivusto saivat myönteistä palautetta selkeydestään ja käyttäjäystävällisyydestään. Verkkosivusto tavoitti kohderyhmänsä kattavasti ja nopeasti.

Säätiö liitettiin jäseneksi Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunnan jäseneksi vuodesta 2009 alkaen. Tämän mukaisesti Säätiö on sitoutunut hyvän säätiötavan noudattamiseen.

Tieteellinen neuvottelukunta

Säätiön tieteelliseen neuvottelukuntaan valittiin kymmenen asiantuntijaa, jotka avustavat tutkimusjohtajaa Säätiön tieteellisten tavoitteiden ja linjausten toteuttamisessa.

Toimikaudella 2008–2010 jäsenet ovat professori Olli Alho (Helsinki), professori Hannu Itkonen (Jyväskylän yliopisto), professori Kai Kalima (Helsingin yliopisto), VTT Pasi Mäenpää (Helsingin yliopisto), professori Frans Mäyrä (Tampereen yliopisto), professori Matti Peltonen (Helsingin yliopisto), professori Pekka Sulkunen (Helsingin yliopisto), VTT Tuukka Tammi (A-klinikkasäätiö), professori Matti Virén (Turun yliopisto) ja professori Leif Åberg (Helsingin yliopisto). He edustavat useita tieteenaloja ja asiantuntemuksen aloja.

Tilikauden aikana neuvottelukunta kokoontui kahdesti, joulukuussa 2008 ja elokuussa 2009. Tapaamisissa keskusteltiin Säätiön apurahoituksen sisällöstä, vertaisarviointikäytännöistä ja jääviyskysymyksistä sekä Säätiön oman tutkimustoiminnan mahdollisista muodoista ja suunnista. Neuvottelukunnan jäsenille ei maksettu toiminnastaan palkkioita.

Tutkimusapurahat ja muut avustukset

Säätiö jakoi ensimmäiset apurahansa huhtikuussa 2009, yhteensä 177 900 euroa. Hakemukset olivat korkeatasoisia ja kaikkia Säätiön neljää apurahatyyppeä haettiin ja rahoitettiin. Alueellinen ja temaattinen jakauma oli laaja ja apurahoja hakivat niin nuoret kuin varttuneetkin tutkijat sekä miehet ja naiset.

Hakemusten käsittely seurasi hyvää tieteellistä tapaa ja tiedemaailmassa vakiintunutta vertaisarviointimenettelyä. Henkilökohtaisen työskentelyapurahan anomuksia arvioi vähintään kaksi asiantuntijaa tutkimusjohtajan lisäksi. Kolme lausuntoa pyydettiin hakemuksista, joilla oli yhteys Säätiöön esimerkiksi tieteellisen neuvottelukunnan jäsenen opinto-ohjaussuhteen kautta.

Lisäksi tutkimusjohtaja käytti valtuuksiaan edistää Säätiön toimialaan kuuluvaa perustutkimusta käynnistämällä harkinnanvaraisesti rahoitettavia kilpailutettuja hankkeita. Tämän mukaisesti heinäkuussa jaettiin kaksi apurahaa (á 2 000 €) esitelmämatkaan Australian kansallisen rahapelitutkijoiden yhdistyksen NAGS:n kongressiin Canberrassa (marraskuu 2009) sekä neljä 4 000 euron kohdeapurahaa pro gradu -tutkielman tai artikkelihankkeen edistämiseen.

Vuonna 2009 myönnettiin siis yhteensä 20 apurahaa, joiden kokonaissumma oli 197 900 euroa. Apurahat jakautuivat seuraaville Säätiöpalvelun luokittelun mukaisille aloille:

Kulttuurien tutkimus	75 000 € (7 myöntöä)
Taloustieteet	56 000 € (4)
Sosiaalitieteet	33 500 € (3)
Valtio-oppi	15 000 € (2)
Oikeustiede	10 000 € (1)
Maantiede ja aluetutkimus	6 800 € (2)
Historiatieteet ja arkeologia	1 600 € (1)
Yhteensä	197 900 € (20)

Myönnetty apurahat jakautuivat tasaisesti miesten ja naisten kesken. Apurahojen saajat ja käyttötarkoitukset ovat seuraavat:

Perpetual Crentsil, 21 000 €

To study the gambling practices of African and Asian immigrants in Finland

Perpetual Crentsil, 2 000 €

Matka-apuraha Australiaan

Tanja Hirschovits-Gerz, 21 000 €

Kansalaisten käsityksiä peliriippuvuudesta selvittävään väitöskirjatyöhön

Jukka Pekka Jouhki, 21 000 €

Online-pokerikulttuurin antropologiseen tutkimukseen

Mikko Kalli, 4 000 €

Mainonnan roolia rahapelaamisen kulutuksessa käsittelevään pro gradu -tutkielmaan

Matias Karekallas, 4 000 €

Suomalaisen rahapelaamisen paikkoja käsittelevään tutkimusartikkeliin

Jani Kinnunen, 2 000 €

Matka-apuraha Australiaan

Mia Korpiola ja Jussi Sallila, 10 000 €

Rahapeliaiheisten oikeushistoriallisten artikkelien kirjoittamiseen

Riitta Matilainen, 1 600 €

Kongressimatkaan Yhdysvaltoihin

Markus Meuronen, 4 000 €

Rahapelaamista käsittelevään tutkimusartikkeliin suomalaisesta populaarikuvaineistosta

Antti Myllymaa, 11 000 €

Internet-rahapelimarkkinoiden kehitystä ja sääntelyä Euroopassa käsittelevään väitöskirjatyöhön

Outi A. Niemelä, 4 000 €

Lotto-tyttöä käsittelevään pro gradu -tutkielmaan

Janne Nikkinen, 1 500 €

Rahapeliaiheisen yliopisto-opetuksen järjestämiseen

Arttu Paarlahti, 2 800 €

Tutkimusavustajan palkkaamiseen rahapeliaiheiselle kurssille

Tuomo Peltonen, 10 000 €

Tutkimushankkeeseen "Rahapeliyhtiöiden organisatorinen identiteetti globalisaation paineissa: case Veikkaus"

Anu Emilia Saukko, 11 000 €

Kansalaisjärjestöjen rahoitusprofileja koskevaan väitöskirjatyöhön

Samuli Selin, 21 000 €

Väitöskirjatyöhön "Rahapeliyhtiöiden toiminta ja tuottavuus globaalissa kilpailutilanteessa"

Niko Suhonen, 21 000 €

Riskinalaisia päätöksiä rahapeleissä käsittelevään väitöskirjatyöhön

Tuukka Tammi, 4 000 €

Vertailevaan tutkimukseen Suomen ja Ruotsin rahapelipolitiikkojen muutoksesta

Kaisa Varis, 21 000 €

Väitöskirjatyöhön "Nettipokeri suomalaisessa rahapelikulttuurissa"

Lisäksi Pelitoiminnan tutkimussäätiö oli yksi Suomalais-italialaisen päihdetiedotusseminaarin sponsoreista Italian Comojärvellä lokakuussa 2009.

Muu tuki tutkimukselle

Säätiö tarjosi vuodelle 2009 kaksi kolmen kuukauden pituista harjoittelupaikkaa tutkimusassistentille. Tehtävä edisti tutustumista tutkimuksen teon arkeen ja tuki tulevia jatko-opintoja. Molemmat harjoittelijat löytyivät Jyväskylän yliopistosta yliopistojen ja korkeakoulujen kansallisen harjoittelupaikkajärjestelmän kautta. Hakijoita oli yksitoista, heistä haastateltiin neljä.

Tutkimusassistenttien tuella tutkimusjohtaja kartoitti tutkimuskäyttöön saatavilla olevia aineistoja, julkaisukenttää ja rahapelialan tapahtumia ja välitti niistä tietoa Säätiön verkkosivuilla ja verkostoissaan.

Kesällä 2009 tutkimusjohtaja aloitti Säätiön käsikirjaston kokoamisen ja siihen liittyvä tietokanta sijoitettiin Säätiön verkkosivuille. Sen kansainvälistä ja kotimaista kirjallisuutta ja rahapelialan lehtiä voi lainata. Useita nimekkeitä lainattiin välittömästi.

Tutkimusjohtaja antoi palautetta useille nuorille tutkijoille heidän tutkimussuunnitelmistaan ja avusti julkaisustrategioiden ja jatko-opintojen suunnittelussa. Tieteellistä tutkimusta tukevissa asiantuntijatehtävissä tutkimusjohtajaa käyttivät Helsingin yliopisto, Suomen Akatemia, Suomen Historiallinen Seura, Suomen Maantieteellinen Seura, Tampereen yliopisto, Tieteellisten Seurain Valtuuskunta, kustantamot Gaudeamus/Helsinki University Press ja Rowman and Littlefield (USA) sekä julkaisusarjat *International Gambling Studies*, *National Identities*, *Political Geography* ja *Social and Cultural Geography*.

Säätiön järjestämät tapahtumat

Tammikuussa 2009 Säätiö järjesti rahapelaamista käsittelevän kulttuuritutkimuksen session Tieteen päivillä, Suomen tärkeimmässä tiedettä popularisoivassa yleisötapahtumassa. Esitelmöitsijät olivat Riitta Matilainen (Helsingin yliopisto), Pasi Mäenpää (Helsingin yliopisto) ja Frans Mäyrä (Tampereen yliopisto). Puhetta johti Leif Åberg (Helsingin yliopisto).

Kotimaisten rahapelitutkijoiden keskinäistä verkottumista edistävän tutkijatyöpajan valmistelut käynnistyivät keväällä 2009. Osallistujille maksuton tapahtuma pidettiin 26.–27. lokakuuta 2009 Helsingissä. Tapahtuman ulkomaiset esitelmöitsijävieraat olivat antropologi Per Binde Göteborgin yliopistosta ja sosiologi Sytze Kingma Amsterdamin yliopistosta. Plenary-esitelmiensä lisäksi he kommentoivat suomalaisten nuorten tutkijoiden esitelmiä meneillään olevista hankkeista. Osallistujia oli nelisenkymmentä.

Tutkimusjohtajan julkaisut ja esitelmät

Tutkimusjohtajan ja UNLV:n rahapelitutkimuskeskuksen johtajan David G. Schwartzin kanssa toimittama kirja *Gambling, Space, and Time – Shifting Boundaries and Cultures* oli loppuvuodesta 2009 asiantuntija-arvioinnissa University of Nevada Press -kustantamossa Yhdysvalloissa. Kokoelmassa on johdannon lisäksi kahdeksan artikkelia rahapelaamisesta, rajoista ja kulttuurista. Kirjoittajat ovat tunnettuja yhdysvaltalaisia ja eurooppalaisia tutkijoita antropologiasta, historiasta, oikeustieteestä, sosiologiasta ja valtio-opista. Käsikirjoitukseen sisältyy kaksi tutkimusjohtajan omaa artikkelia, joista toinen käsittelee Suomea ja toinen Las Vegasia.

Tutkimusjohtajan kirjoituksia ilmestyi seuraavissa tieteellisissä lehdissä: *Association of American Geographers Newsletter*, *Annals of Tourism Research*, *International Gambling Studies*, *Journal of Geography in Higher Education*, *Political Geography*, *Terra*, *Tieteessä tapahtuu* ja *Urban Studies*. Tutkimusjohtaja kirjoitti myös kansainvälisiin kokoomateoksiin *The International Encyclopedia of Human Geography* (Elsevier, 2009) ja *Nations and Nationalism* (ABC-Clio, 2008).

Rahapeliaiheista julkaisutoimintaa edistettiin ohjaamalla nuoria tutkijoita ja järjestämällä heille kontakteja heidän kirjoitus- ja julkaisuhankkeidensa palvelemiseksi. Säätiön tuella käynnistettiin useita kirjoitusprojekteja.

Tutkimusjohtaja piti toimintakaudella 15 kotimaista ja kansainvälistä esitelmää, joissa mainittiin yhteys Säätiöön, käsiteltiin rahapelitutkimusta tai esiteltiin Säätiön toimintaa. Lisäksi tutkimusjohtaja osallistui lukuisiin kotimaisiin ja kansainvälisiin rahapelitutkimuksen alan seminaareihin, vieraili kotimaisissa rahapelialaan ja monitieteiseen tutkimukseen liittyvissä organisaatioissa ja tapasi lukuisia tutkijoita ja muista yhteistyökumppaneita henkilökohtaisesti. Lisäksi tutkimusjohtaja esitteli Säätiön tieteellistä toimintaa Veikkauksen eettiselle neuvostolle ja strategiselle johtoryhmälle sekä RAY:n johdolle.